

Skatteministeriet

25. maj 2021
J.nr. 2021-3674

Til Folketinget – Ligestillingsudvalget

Vedrørende B 293 – Forslag til folketingsbeslutning om at ophæve tjenestemandsreformen fra 1969 og skabe ligestilling i lønforholdet mellem offentlige faggrupper (borgerforslag).

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 2 af 16. april 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Samira Nawa (RV).

Morten Bødskov

/Mark Olsen

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvad vil det koste årligt at indplacere de typiske kvindedominerede fag som jordemødre, sygeplejersker m.v. på samme lønniveau som f.eks. politibetjente?

Svar

Lønningerne på det offentlige arbejdsmarked aftales efter principperne i den danske arbejdsmarkedsmodel mellem parterne. Løn og øvrige vilkår for hhv. sygeplejersker, jordemødre, politibetjente mv. afspejler således parternes prioriteringer gennem mange overenskomstforhandlinger, herunder som del af samlede kompromisser.

Omkostningerne ved at ændre lønindplaceringerne for sygeplejersker og jordemødre til samme lønniveau som politibetjente vil bl.a. afhænge af, hvordan lønnen for hver af grupperne opgøres, fx om lønnen opgøres inkl./ekskl. overtidsbetaling og særydelser, om der tages højde for betalt fravær etc. Derudover afhænger omkostningerne fx også af, hvilke grupper der nøjagtig sammenlignes, fx hvilke stillingstyper der sammenlignes på tværs af grupperne.

Endvidere påvirkes lønsammenligningen mellem sygeplejersker, jordemødre og politibetjente af, at sygeplejersker og jordemødre primært er overenskomstansatte og har arbejdsmarkedspensioner, mens politibetjentene, som tjenestemænd, har tjenestemandspensioner. Værdien af de to pensionsformer er vanskelig at sammenligne, da der er tale om grundlæggende forskellige pensionssystemer. Værdien af tjenestemandspensionerne kan således beregnes på forskellig vis, herunder som arbejdsgivernes omkostninger eller pba. en aktuarmæssig beregning. Sidstnævnte omtales i Lønkommissionen som en konkret vurdering af tjenestemandspensionernes reelle værdi. Beregningen af den aktuarmæssige værdi af tjenestemandspensionerne bygger på en række forudsætninger fx vedr. det forventede langsigtede realrenteniveau, personalegruppens sammensætning, forventet levetid mv. Beregningen er særligt følsom over for realrenteniveauet. Det bemærkes, at der ud over forskellen på pensionsordningerne er en række øvrige forskelle mellem vilkårene som hhv. tjenestemandsansat og overenskomstansat, som kan tages i betragtning ved sammenligningen af de to ansættelsesformer.

Som illustration af de årlige omkostninger ved en harmonisering af lønniveauet for sygeplejersker hhv. jordemødre og politibetjente, er der opstillet et regneeksempel på baggrund af Lønkommissionens rapport fra 2010.

Illustrativt regneeksempel på baggrund af Lønkommissionen (2010):

Lønkommissionen opgjorde den gennemsnitlige standardbereggede timefortjeneste inkl. genetillæg for sygeplejersker (ca. 195 kr.), jordemødre (ca. 195 kr.) og politibetjente (ca. 240 kr.) på baggrund af data fra 2007. Værdien af tjenestemandspensioner (for politibe-

tjentene) blev af Lønkommissionen opgjort aktuarmæssigt på baggrund af daværende forudsætninger (ca. 30 pct.¹), hvilket er lagt til grund i ovennævnte timelønninger. På baggrund af disse lønniveauer vil de årlige omkostninger ved en harmonisering af lønniveauet være ca. 4 ¼ mia. kr. for sygeplejersker og ca. 0,1 mia. kr. for jordemødre².

Det bemærkes, at Lønkommissionen ”*givet den usikkerhed, som en aktuarmæssig beregning er forbundet med*” valgte at ”*illustrere den tilnærmelsesvis værdi af tjenestemandspensionen ved dels at anvende en værdi på 30 pct., dels ved at anvende de hidtidige 15 pct.*”. Lønkommissionen opgjorde på den baggrund også en standardberegnet timefortjeneste inkl. genetillæg for politibetjente på ca. 215 kr. med udgangspunkt i en værdi af tjenestemandspensionerne på 15 pct. Lægges dette lønniveau for politibetjente til grund, i stedet for ovenstående, vil de årlige omkostninger ved en harmonisering af lønniveauet være ca. 2 ¼ mia. kr. for sygeplejersker og ca. 0,1 mia. kr. for jordemødre.

Det bemærkes afslutningsvist, at:

- Der i perioden fra 2007 til 2020 har været ændringer i gennemsnitslønnen for alle personalegrupperne, og at disse kan være forskellige på tværs af grupperne. Dette kan afspejle flere forskellige forhold, herunder ændringer i sammensætningen af de enkelte grupper og forskelle i gruppernes lønudvikling i perioden.
- Opgørelser af lønniveauerne på baggrund af andre datagrundlag end Lønkommissionens, herunder aktuelle løndata, vil kunne have betydning for de opgjorte gennemsnitslønninger, og dermed omkostningerne ved udligningen af forskellen på disse.
- En aktuel opgørelse af værdien af politibetjentenes tjenestemandspension vil kunne resultere i en anden opgørelse af værdien end i 2010 bl.a. henset til, at renteforudsætninger mv. kan være anderledes i 2020 end i 2010.

¹ ATP og PFA Pension beregnede for Lønkommissionen den aktuarmæssige værdi af tjenestemandspensionen for en række personalegrupper i den offentlige sektor (politibetjente, fængselsfunktionærer, folkeskolelærere, overlæger og kontorpersonele) og opgjorde den såkaldte ækvivalente bidragssats til mellem 26 pct. og 43 pct., men for hovedparten af grupperne ca. 30 pct. Lønkommissionen antog således en værdi på 30 pct. for alle grupper i sine analyser.

² Omkostningerne er beregnet som en procentuel stigning af lønniveauerne inkl. alle løndelev, herunder overtidsbetaling og særydelser for sygeplejersker (ca. 41.600 kr. pr. måned) og jordemødre (ca. 40.000 kr. pr. måned) i november 2020. Den procentuelle stigning svarer til forskellen på lønniveauerne for hhv. sygeplejersker og jordemødre ift. politibetjente i Lønkommissionens opgørelse. Sygeplejersker er i opgørelsen for november 2020 afgrænset til månedslønnede overenskomsts- og tjenestemandsansatte stillinger som ”sygeplejersker” i regioner, kommuner og staten, ekskl. timelønnede og ledere og elever (ca. 45.000 årsværk). Jordemødre er i opgørelsen pr. november 2020 afgrænset til månedslønnede overenskomsts- og tjenestemandsansatte stillinger som ”jordemødre” i kommuner og regioner, ekskl. timelønnede, ledere og elever (ca. 1.600 årsværk.). Opgørelserne af lønninger hhv. årsværk pr. november 2020 er foretaget på baggrund af data fra Kommuner og Regioners Løndatakontor og Økonomistyrelsen. Datagrundlaget for november 2020, er valgt som udtryk for en forventeligt ’typisk måned’, herunder da de mest aktuelle opgørelser (januar 2021) kan være påvirket af særligt høje udbetalinger af særydelser mv. i forbindelse med COVID-19.